

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 4 februari 2010

Mål nr

B 4063-08

KLAGANDE

1. Hill's Pet Nutrition Incorporated

c/o Colgate Palmolive A/S

Smedeland 9

DK-2600 Glostrup

Danmark

2. Kruuse Svenska Aktiebolag, 556012-2391

Box 8013

171 08 Solna

Ombud för 1 och 2: Advokat SB

MOTPART

Royal Canin Sverige Aktiebolag, 556146-8157

Rimmaregatan 1

422 55 Hisings Backa

Ombud: Advokat JS

SAKEN

Utdömande av vite enligt marknadsföringslagen

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts dom 2008-09-02 i mål B 2036-06

DOMSLUT

Högsta domstolen förklarar att Hill's Pet Nutrition Incorporated och Kruise Svenska Aktiebolag i målet har bevisbördan för att, som de har gjort gällande, det påstående som gjorts vid den aktuella marknadsföringen är riktigt.

Högsta domstolen meddelar inte prövningstillstånd i de delar där frågan om detta har förklarats vilande. Hovrättens dom står därmed fast.

Hill's Pet Nutrition Incorporated och Kruise Svenska Aktiebolag ska solidariskt ersätta Royal Canin Sverige Aktiebolag för dess rättegångskostnader i Högsta domstolen med åttiofemtusen (85 000) kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens dom till dess betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

Hill's Pet Nutrition Incorporated och Kruise Svenska Aktiebolag har yrkat att Högsta domstolen, med ändring av hovrättens dom, ogillar Royal Canin

Sverige Aktiebolags talan om utdömning av vite, befriar dem från skyldigheten att ersätta Royal Canin Sverige Aktiebolag för dess rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten samt förpliktar Royal Canin Sverige Aktiebolag att ersätta dem för deras rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten.

Royal Canin Sverige Aktiebolag har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd i frågan om Hill's Pet Nutrition Incorporated och Kruuse Svenska Aktiebolag i målet har bevis-skyldighet för att, som de har gjort gällande, det påstående som gjorts vid den aktuella marknadsföringen är riktigt. Högsta domstolen har förklarat frågan om meddelande av prövningstillstånd rörande målet i övrigt vilande.

DOMSKÄL

1. Genom en dom i Marknadsdomstolen förbjöds Hill's Pet Nutrition Incorporated och Kruuse Svenska Aktiebolag (gemensamt Hill's), vardera vid vite av 400 000 kr, att vid marknadsföring av hund- och kattfoder, på sätt som skett, använda vissa formuleringar, däribland formuleringen "Veterinärens 1:a foderval för sin hund och katt", eller att genom andra liknande formuleringar påstå eller antyda bl.a. att "veterinärer föredrar Hill's Science Plan-produkter framför Royal Canin eller andra djurfoder, om så inte är fallet".

2. Hovrätten har funnit styrkt att påståendet ”Veterinärens 1:a foderval för hund och katt” använts av Hill’s vid marknadsföring och att påståendet omfattas av förbudet att genom liknande formuleringar påstå eller antyda att veterinärer föredrar Hill’s Science Plan-produkter framför Royal Canin och andra djurfoder. I enlighet med förbudet ska vitena ändå inte dömas ut om påståendet är riktigt.

3. Den fråga som Högsta domstolen nu ska ta ställning till är om Hill’s i målet har bevisbördan för att, som de har gjort gällande, det påstående som gjorts vid den aktuella marknadsföringen är riktigt.

4. Den 1 juli 2008 trädde marknadsföringslagen (2008:486) i kraft. Det har inte skett några ändringar i sak jämfört med marknadsföringslagen (1995:450) som har betydelse för bedömningen i det nu aktuella målet.

5. En näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig får förbjudas att fortsätta med denna eller med någon annan liknande åtgärd. Ett förbud ska som huvudregel förenas med vite. (Se 23 och 26 §§ i den nya marknadsföringslagen.)

6. I mål om utdömande av vite ankommer det i regel på sökanden att visa att ”gärningen”, exempelvis att ett förbud har överträtts, har begåtts i objektiv mening. Om förbudets adressat gör gällande att överträdelsen varit ursäktlig, och att vitet därför inte ska dömas ut, har han eller hon bevisbördan för den omständigheten. (Se Lavin, Viteslagstiftningen, En kommentar, 1989, s. 176.)

7. I samband med en förbudstalan enligt marknadsföringslagen gäller ”omvänd bevisbörda” genom att det ankommer på näringsidkaren att visa att de uppgifter som har lämnats vid marknadsföringen inte är oriktiga eller vilseledande (se prop. 2007/08:115 s. 154 samt prop. 1994/95:123 s. 91 f. och 153 f.). Om, sedan förbud meddelats, nya bevis medför att näringsidkaren kan bevisa riktigheten av påståendena i marknadsföringen har näringsidkaren möjlighet att begära omprövning av domen (se 53 § i den nya marknadsföringslagen samt prop. 2007/08:115 s. 164 och prop. 1994/95:123 s. 142). Även i den situationen har näringsidkaren alltså bevisbördan för att påståendena i marknadsföringen är riktiga.

8. Vad som gäller om bevisbördan i nämnda marknadsföringsmål ligger i linje med den s.k. bevissäkringsteorin, som innebär att bevisbördan läggs på den part som typiskt sett har betydligt lättare än motparten att säkerställa bevisning (jfr Fitger, Rättegångsbalken, med supplement t.o.m. november 2009, s. 35:12). Näringsidkaren är den som har tillgång till fakta och vet vad han eller hon grundar sina påståenden på och som därmed kan säkra bevisning beträffande underlaget. Så är förhållandet även i ett mål om utdömande av vite enligt marknadsföringslagen, eftersom även ett sådant mål är föranlett av en viss marknadsföring. Om ett förbud att använda ett visst påstående villkoras på det sättet att förbudet bara gäller om påståendet inte är riktigt, är det sålunda följdenligt att näringsidkaren har bevisbördan för sitt påstående, om han eller hon på den grunden vill undgå bifall till yrkandet om utdömande av vite.

9. Av det anförda följer att Hill's har bevisbördan för att, som de har gjort gällande, det påstående som gjorts vid den aktuella marknadsföringen är riktigt.

10. Det saknas skäl att meddela prövningstillstånd i de delar där frågan om detta har förklarats vilande.

11. Hill's ska vid denna utgång ersätta Royal Canin för dess rättegångskostnader i Högsta domstolen.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Dag Victor, Severin Blomstrand (referent), Torgny Håstad, Gudmund Toijer och Göran Lambertz
Föredragande revisionssekreterare: Maria Hallqvist